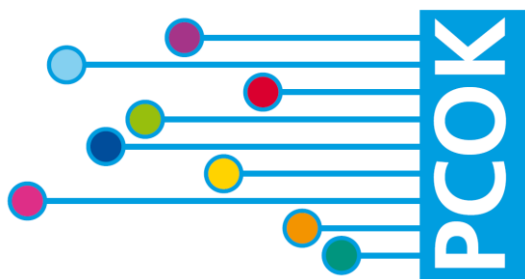

Schoolondersteuningsprofiel

Duinroos locatie Zanderij

Maart 2013

1. Inleiding

1.1. Funtie van het schoolondersteuningsprofiel

In dit schoolondersteuningsprofiel wordt een beeld gegeven van de mogelijkheden, grenzen en ambities die de school heeft als het gaat om het bieden van passend onderwijs aan leerlingen met specifieke (extra of aanvullende) onderwijsbehoeften. Uit dit document blijkt of de school voldoet aan de basisondersteuning die door het schoolbestuur en het samenwerkingsverband is vastgesteld of nog wordt vastgesteld. Bovendien wordt aangegeven voor welke leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften het team een arrangement heeft. Dit schoolondersteuningsprofiel geeft ook de ambities van het team weer. Deze ambities staan geformuleerd in concrete doelen van het schoolbeleid. Op basis van dit document kan de school een goede gesprekspartner zijn voor bestuur, ouders, het samenwerkingsverband, het speciaal onderwijs en organisaties voor welzijn en zorg.

De optelsom van de gegevens van meerdere scholen van het samenwerkingsverband geven een beeld van het onderwijsondersteuningscontinuüm op het niveau van het schoolbestuur, de gemeente en het samenwerkingsverband. Op basis van dit overzicht kan het samenwerkingsverband bepalen voor welke kinderen op welke plek voorzieningen aanwezig zijn. Het schoolbestuur en het samenwerkingsverband kunnen vervolgens beleid ontwikkelen om te voldoen aan de zorgplicht voor het bieden van passend onderwijs aan alle leerlingen uit de regio. Zo vormen de schoolondersteuningsprofielen van alle scholen samen een belangrijke bouwsteen voor het ontwikkelen van beleid op onder andere de ondersteuningstoewijzing, de verdeling van middelen en het arrangeren van een goed antwoord op de onderwijsbehoeften van leerlingen.

1.2.Samenstelling en vaststelling van het schoolondersteuningsprofiel

Het schoolondersteuningsprofiel van de school is opgesteld door de directie van de school op basis van de ingevulde facts & findings en een bijeenkomst met directeuren en intern begeleiders in 2012.

Na opstelling is dit schoolondersteuningsprofiel ter advisering voorgelegd aan de medezeggenschapsraad van de school.

Na uitvoering of beargumenteerde afwijzing van dit advies heeft het bevoegd gezag het schoolondersteuningsprofiel voor de periode 2013-2017 vastgesteld:

Namens het bestuur:

Naam: _____

Functie: _____

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

Namens de school:

Naam: _____

Functie: _____

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

Namens de M.R.:

Naam: _____

Functie: _____

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

2. Algemene gegevens

2.1. Algemene gegevens van de school

School: PCB De Duinroos, locatie Zanderij

Brin: 12PI00

Directie: Hans van Rietschoten (directeur), Greet Zwaan (adj.dir.)

Intern begeleider(s): Paula Tuinman, Greet Zwaan

Bestuur: PCOK Katwijk

Samenwerkingsverband: SWV WSNS KRV -> SWV PO Duin- en Bollenstreek (28-12)

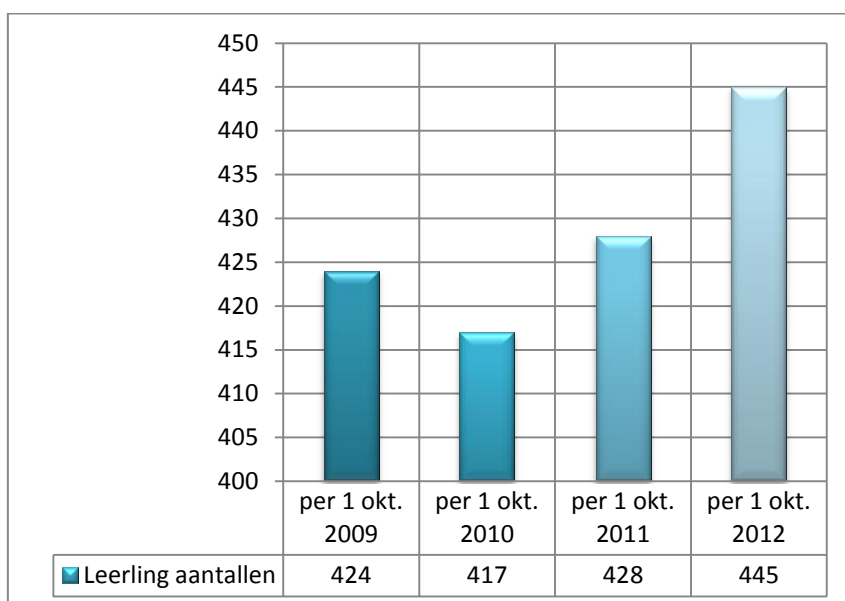
2.2. Onderwijsvisie/Schoolconcept

De school gaat uit van de ontwikkelingskansen van elk kind. De cyclus van Handelingsgericht Werken is de leidraad. Ieder kind is een uniek schepsel van God, met ieder zijn of haar eigen talenten en ontwikkelingskracht.

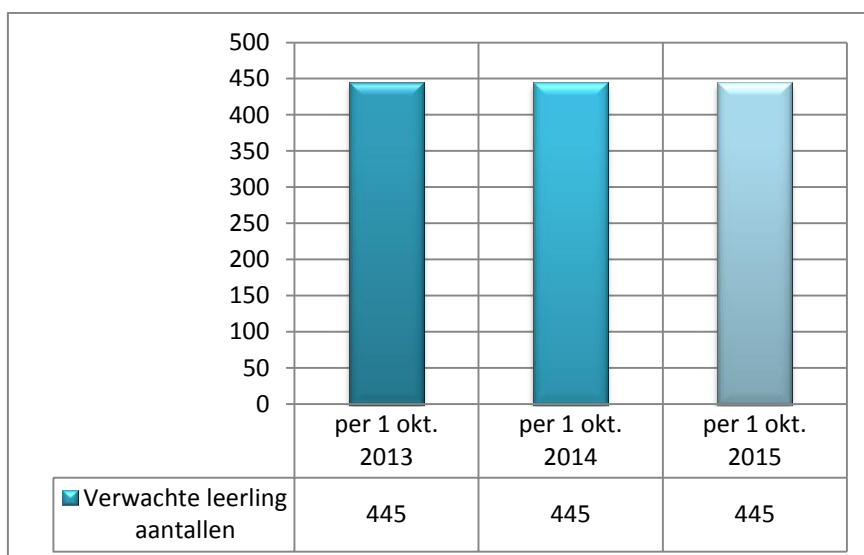
De leerkrachten verzamelen informatie over de leerlingen door gesprekken te voeren met ouders en kinderen en houden bij het opstellen en uitvoeren van de groepsplannen rekening met de kansen en belemmeringen van de kinderen. Door deze aanpak komen de leerkrachten tegemoet aan de verschillen tussen de kinderen en kan ieder kind zich naar vermogen ontwikkelen. De aandacht is gericht op de vaardigheidsgroei van alle leerlingen.

2.3. Kengetallen leerlingenpopulatie van de afgelopen schooljaren

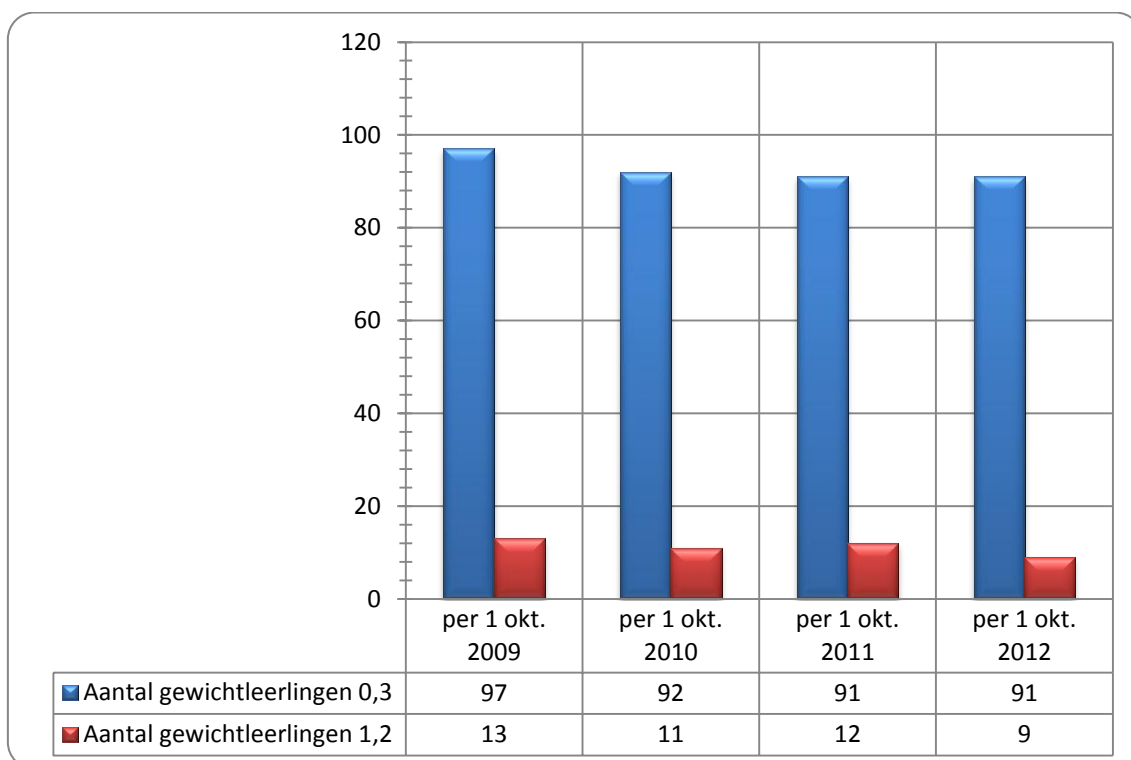
2.3.1. Leerling aantallen

Bovenstaand figuur laat zien dat het leerlingen aantal vanaf 2009 is gestegen van 424 leerlingen in 2009 naar nu (2012) 445 leerlingen. De directie van de school geeft aan dat de verwachting is dat het leerlingenaantal gelijk zal blijven. Dit is te zien in onderstaand figuur.

2.3.2. Gewicht leerlingen

Bovenstaand figuur laat het aantal leerlingen met een schoolgewicht zien van de afgelopen vier jaar. Op dit moment zijn er 91 kinderen met een schoolgewicht 0,3. Dat komt overeen met 20 % van de schoolpopulatie; landelijk gemiddelde daarvan is 6,9% (bron: <http://kengetallen.passendonderwijs.nl>, leerlinggewichten 2011-2012) en 9 kinderen met een schoolgewicht 1,2. Dat komt overeen met 2 % van de schoolpopulatie; landelijk gemiddelde daarvan is 5,4% (bron: idem). Het aantal leerlingen met een schoolgewicht is afgenomen.

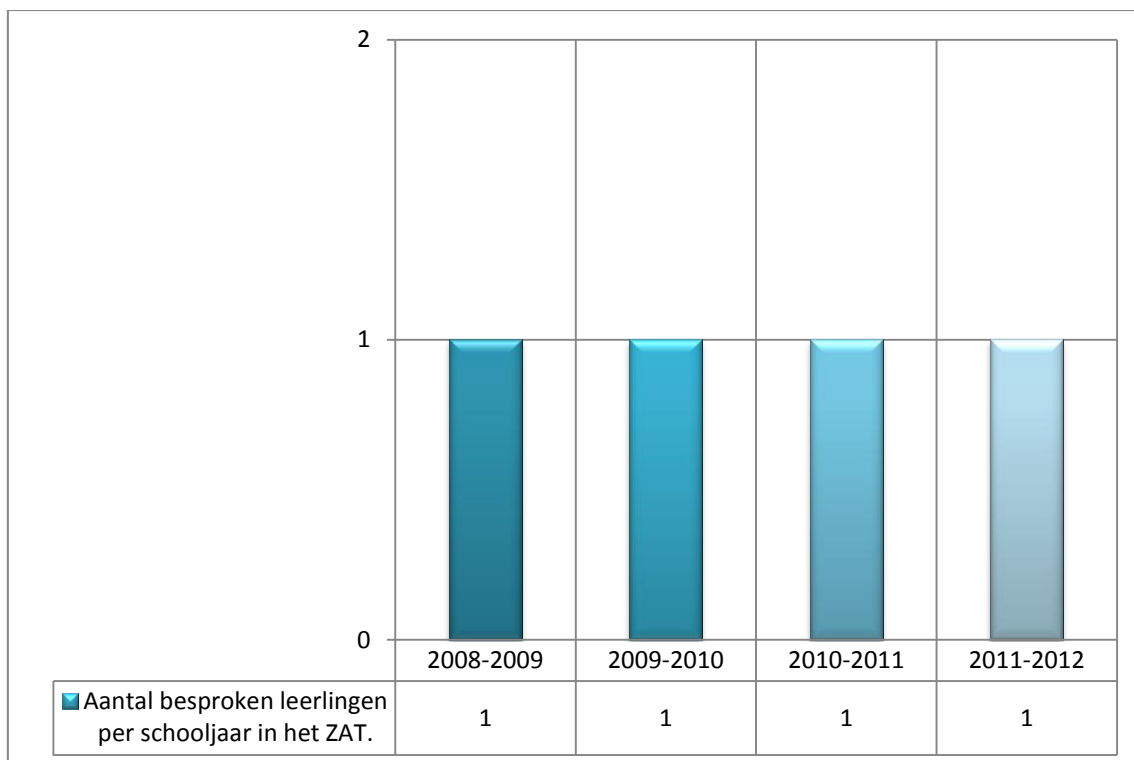
Aanvullende informatie:

De schoolpopulatie van ouders is divers. Naast hoog opgeleide ouders zijn er ouders die een lagere opleiding hebben genoten. De meeste ouders hebben de Nederlandse nationaliteit; een klein aantal ouders is van buitenlandse komaf. Een groot aantal gezinnen is tweeverdiener.

In de naaste omgeving zijn verschillende scholen, waarvan één met een andere identiteit. De PC(OK) scholen zijn: Willem van Veen school, Sjaloomschool en de Christelijke Opleidingschool. Een RK school: De Horizon.

Er is contact met andere scholen indien er een leerling overgeplaatst moet worden naar een andere school door verhuizing of leerling kenmerken. Op directieniveau en IB-niveau zijn er met regelmaat overleggen.

2.3.3. Aanmeldingen ZAT

Sinds 2002 werkt de school met een ZAT. Hier worden kinderen besproken wanneer de school vastloopt in haar aanpak. Afgelopen vier jaar zijn er bij benadering 4 leerlingen besproken, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van 1 à 2 leerlingen per jaar.

Het ZAT bestond uit een vertegenwoordiging van de school (IBer) en de volgende professionals:

Medewerker SBD - Centraal Nederland / OBD-Lisse
 Schoolarts (GGD)
 Medewerker Bureau Jeugdzorg (BJZ)
 Algemeen Maatschappelijk Werker (AMW)
 Leerplichtambenaar (RBL)
 Preventief Ambulant Begeleider (SBO)

Per augustus 2012 zijn de bovenschoolse ZAT's opgeheven en is de school gestart met inrichting van en het werken met een Multidisciplinair ZorgTeam (MZT) op school.

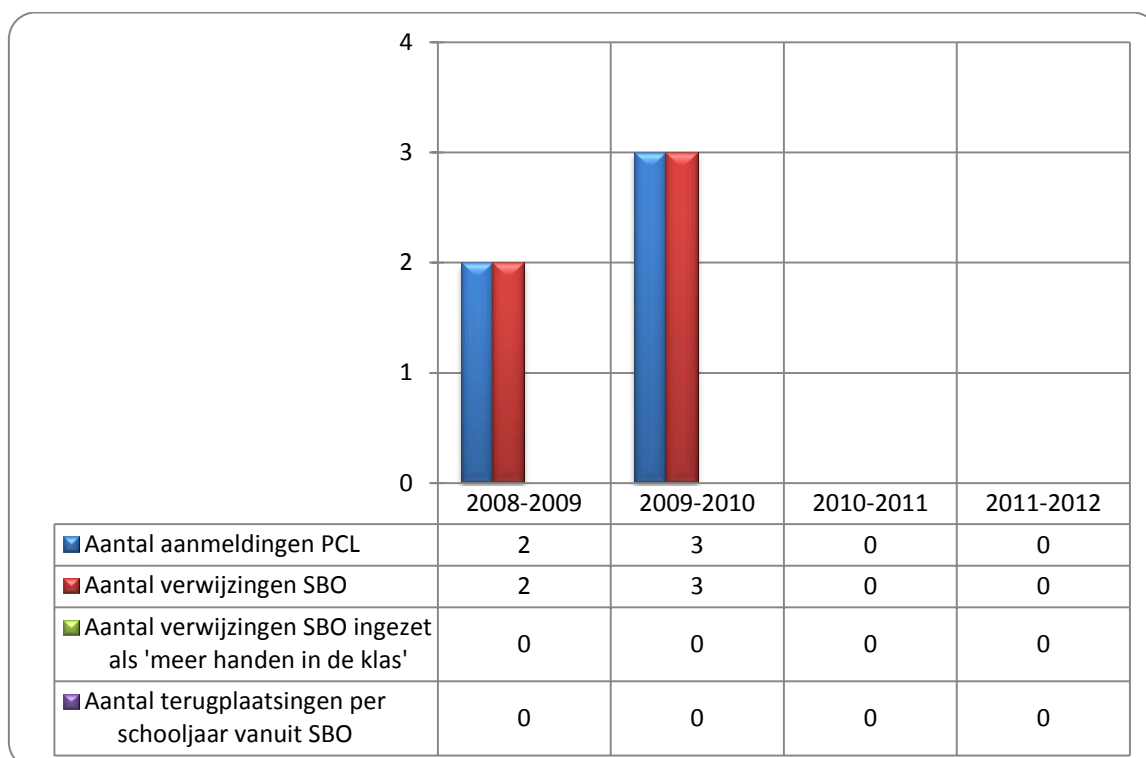
Het MZT bestaat uit een vertegenwoordiging van:

- School (directeur, IBer en e.v.t. leerkracht)
- Ouder(s) (vader, moeder of voogd)
- Samenwerkingsverband (onderwijsspecialist > ABer SBO/SO, Medewerker SBD / OA)
- Centrum voor Jeugd en Gezin (gezins- of opvoedingsspecialist > GGD, BJZ, AMW)
- e.v.t. extern deskundige

De (adj.)directeur is de voorzitter van deze bijeenkomst. De IB'er zorgt ervoor dat alle disciplines bij elkaar komen.

De doelen van deze bijeenkomsten zijn dat alle partijen dezelfde informatie krijgt op hetzelfde moment en dat er vervolgens, indien nodig, acties worden ondernomen en afspraken met elkaar worden gemaakt.

2.3.4.Aanmeldingen PCL en verwijzingen SBO

Afgelopen vier jaar meldde de school 5 leerlingen aan bij het PCL en verwees de school 5 kinderen naar het SBO. Dat komt overeen met een verwijzingspercentage van 0,5 % per jaar en dat is minder dan het landelijk gemiddelde dat 0,51% bedraagt (bron: <http://kengetallen.passendonderwijs.nl>, aantal leerlingen verwezen naar het zelfde of een ander samenwerkingsverband 2010-2011, het percentage is 2011-2012 is nog niet bekend).

Als de school een leerling naar het SBO verwijst, betekent dit dat de school geen mogelijkheden meer ziet om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van een kind.

Concreet:

- Een kind ontwikkelt faalangst omdat hij/zij het klassikale programma niet bij kan houden.
- Het intelligentieprofiel laat zien dat het kind de mogelijkheden niet heeft om reguliere basisonderwijs te volgen.
- De leerkracht kan het kind niet meer helpen, omdat het kind te veel individuele ondersteuning nodig heeft voor meerdere vakken.
- De hulp (o.a. door MHIK) binnen en buiten de klas is niet toereikend.
- De leerkracht kan het kind niet meer helpen, omdat de groep-samenstelling dit niet toelaat (meer kinderen met speciale onderwijsbehoeften).

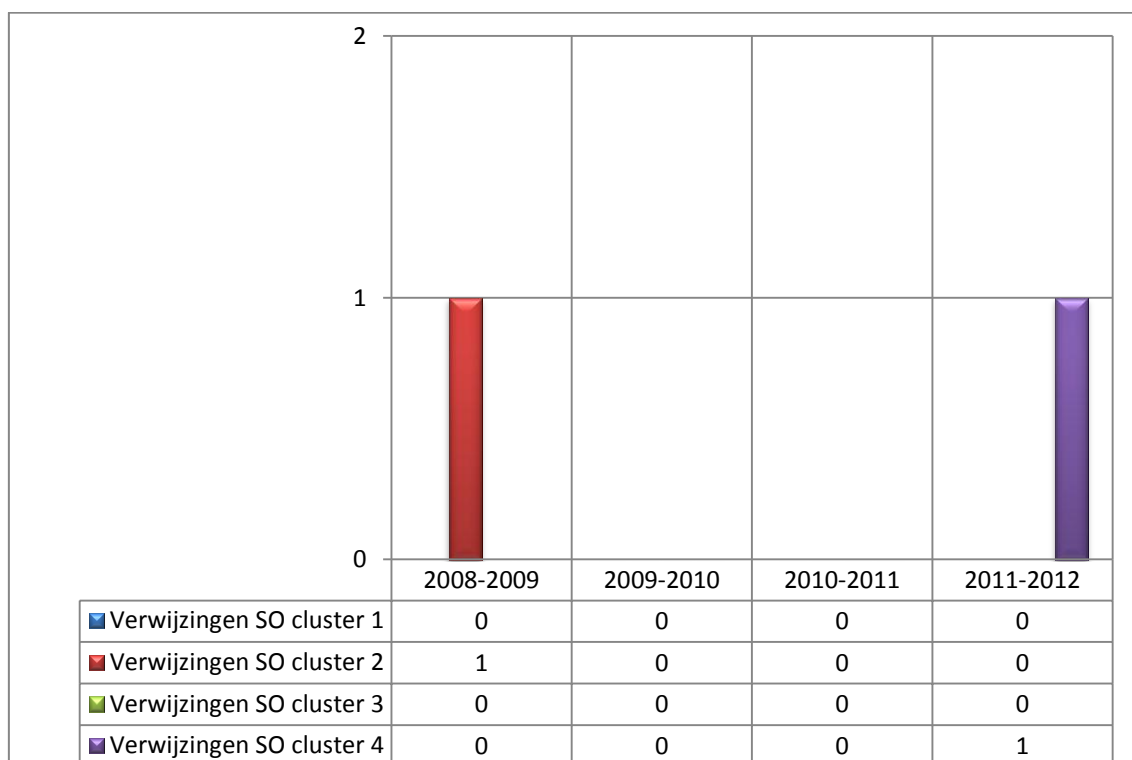
Het SBO verdient voorkeur, omdat daar gewerkt wordt met kleinere groepen met meer handen in de klas. Individuele hulp is mogelijk. Daarnaast is er meer expertise

om tegemoet te komen aan de behoeften van een kind. Kinderen kunnen op het SBO werken op hun eigen niveau. Er zijn daar meer “lotgenoten” waardoor het kind mogelijk meer zelfvertrouwen krijgt.

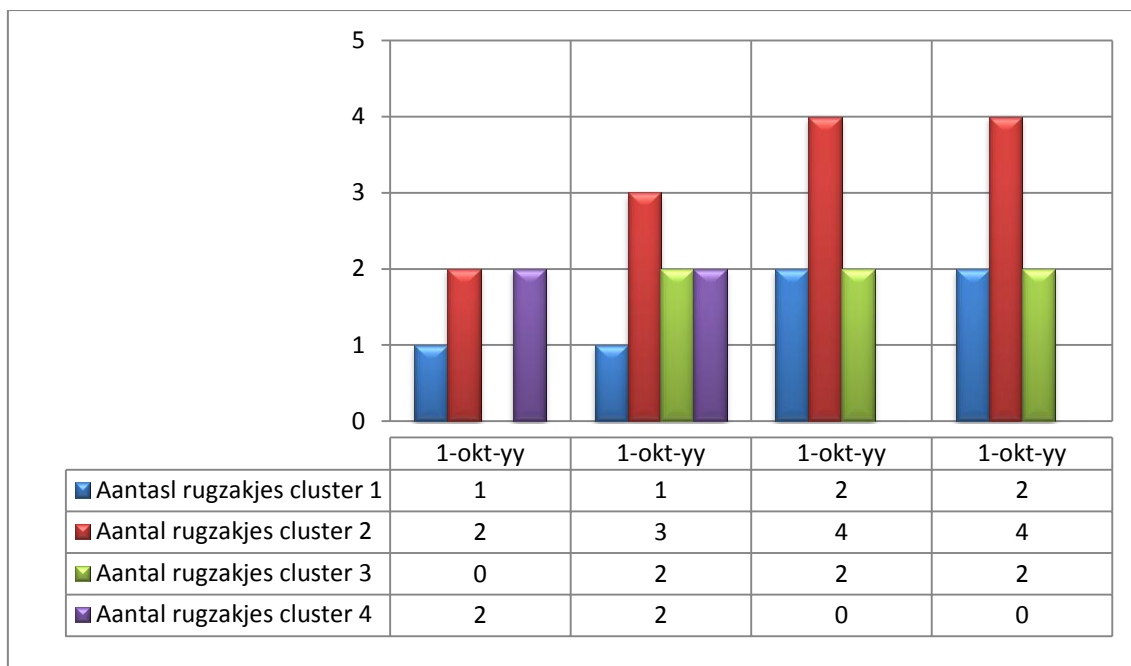
Momenteel maakt de school geen gebruik van “Meer Handen In de Klas”. Indien nodig wordt hier wel een aanvraag bij de PCL voor gedaan.

De school heeft sinds 2009 geen leerlingen teruggeplaatst gekregen uit het Speciaal Basisonderwijs (SBO).

2.3.5. Leerlingen met verwijzingen SO of een rugzakje

De school verwees volgens opgave van de directie sinds 2008-2009 2 leerlingen naar het Speciaal Onderwijs (SO), naar cluster 2 en 4.

Er zijn op dit moment 8 kinderen met een indicatie (rugzakje); 2 van cluster 1, 4 van cluster 2 en 2 van cluster 3. Dit komt neer op 2 % van de schoolpopulatie. Het landelijk gemiddelde van kinderen met een rugzakje in het basisonderwijs is 1,4% (bron: <http://kengetallen.passendonderwijs.nl>, totaal aantal leerlingen met een rugzak, zowel op het BO als SBO, schooljaar 2011-2012).

Om een leerling met een rugzak of met specifieke ondersteuningsbehoeften toe te laten bekijkt de school:

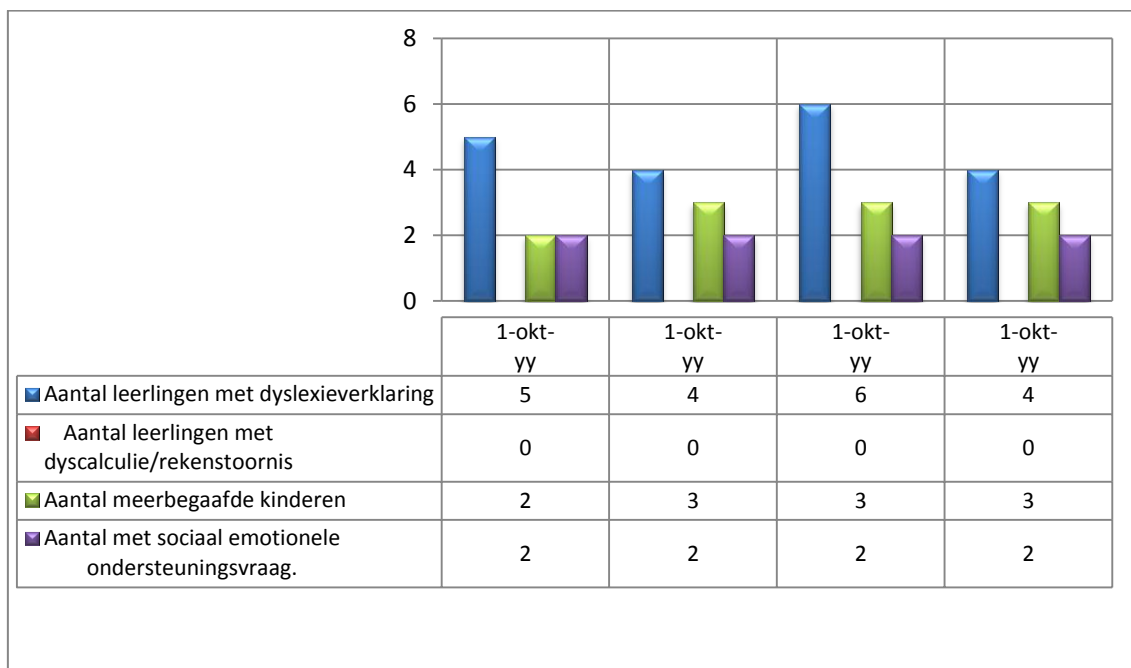
- Wat heeft dit kind nodig?
- Kan de school dat bieden? (leerkracht, groepsamenstelling e.d.)
- Hoe is de begeleiding bij handelingsverlegenheid?

De school heeft ervaring met het werken met rugzakleerlingen. Zij heeft een aantal teamleden dat deze kinderen voldoende kunnen ondersteunen, waardoor het mogelijk is om de “rugzakleerlingen” die momenteel op De Duinroos onderwijs volgen, te houden. Door de handelingsadviezen van ambulante begeleiders van het SO en het werken met deze kinderen heeft men ervaring opgedaan. Daarnaast heeft de leerkrachtondersteuner de opleiding SPH gedaan en volgt gerichte cursussen om leerlingen met gedragsmoeilijkheden te helpen.

Het team doet, doordat het een rugzakleerling in de klas heeft, ervaring op met het werken met deze leerling. Veelal is de ervaring positief en leerzaam. Het komt voor dat de leerkracht workshops bezoekt in het kader van een rugzakleerling. De leerkracht kan er ook achter komen, dat de problematiek van een rugzakleerling te groot is om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling. Tijdens een bespreking met een AB'er worden de zorgen en grenzen kenbaar gemaakt en beslissingen voor de verdere schoolloopbaan op De Duinroos.

De ambitie voor passend onderwijs is om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van alle kinderen, voor zover dat in het vermogen van de school ligt. Er zijn dus wel grenzen! (Belangrijk!)

2.3.6. Aantal gediagnosticeerde leerlingen

Op de school zitten momenteel 4 kinderen met een dyslexieverklaring.

Op de school zitten momenteel 0 kinderen met een verklaring voor dyscalculie, omdat deze verklaring nog niet zolang erkend is door het Ministerie en het nog niet zolang bekend is aan welke criteria een leerling moet voldoen.

De school kent inmiddels 3 leerlingen met een diagnose hoogbegaafdheid.

Er zijn 2 leerlingen met een gediagnosticeerde hulp- of ondersteuningsvraag op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling.

Aanpak van leerlingen met dyslexie:

- Zie afsprakenmap. Daarin staat beschreven welke aanpassingen een leerling met dyslexie kan hebben en hoe een leerkracht met een dyslectische leerling om moet gaan. Dyslectische kinderen zullen ook zelf aangeven hoe zij willen dat er rekening wordt gehouden met hun dyslexie.

Aanpak van leerlingen met dyscalculie:

- Hier zijn nog geen concrete afspraken over gemaakt.

Aanpak van hoogbegaafde leerlingen:

- Deze leerlingen volgen in principe het programma van de groep, maar compacten bij rekenen en taal. Daarnaast werken zij met het materiaal uit de Levelkisten en in groepen 7 en 8 doen zij mee met het programma van Topklassers.

Aanpak leerlingen met een hulp of ondersteuningsvraag op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling:

- De school heeft geen methode op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling (bijv. Kanjertraining).
- De school heeft iemand in dienst met een SPH opleiding. Zij begeleidt kinderen die op het gebied van sociaal emotionele ondersteuning nodig hebben. Verder werkt de school mee aan een pilot School Maatschappelijk Werk. Deze pilot wordt gesubsidieerd door de gemeente Katwijk.

Conclusie:

De school is redelijk in staat om tegemoet te komen aan speciale en/of aanvullende onderwijsbehoeften van kinderen. Het blijft echter afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van een kind of de school hier tegemoet aan kan komen. Er staan afspraken vast (dyslexie) en een aantal afspraken moet nog gemaakt en vastgelegd worden (dyscalculie).

Er wordt handelingsgericht gewerkt. De positieve en belemmerende factoren van kinderen worden goed in kaart gebracht in groepsoverzichten. Twee jaar geleden is de school hiermee gestart. Je zou kunnen zeggen dat dit nog in de kinderschoenen staat. Er wordt gewerkt met groeps- en weekplannen, waarin vermeld staat welke kinderen het basisprogramma volgen, welke kinderen verlengde instructie krijgen, etc.. Er wordt hulp geboden binnen en buiten de groep met hulp van RT'er, onderwijsassistenten, studenten en ouders. Het uitstroompercentage naar het S(B)O is laag. Mede door de inzet van extra personeel bekostigd uit het Rugzakbudget kunnen we kinderen lang op school houden.

3. Basisondersteuning

De basisondersteuning geeft het niveau van ondersteuning weer, waaraan alle scholen in het samenwerkingsverband (gaan) voldoen. Mede op basis van de schoolondersteuningsprofielen van alle deelnemende scholen stelt het samenwerkingsverband het niveau van basisondersteuning vast.

De basisondersteuning omvat vier aspecten:

- basiskwaliteit (het oordeel van de inspectie over de school);
- planmatig werken (het volgen van de resultaten van de leerlingen en het inrichten van het onderwijs op basis daarvan);
- preventieve en licht curatieve interventies (zoals een aanpak voor pesten of dyslexie) en
- onderwijsondersteuningsstructuur (goede afspraken over de organisatie binnen de school en samenwerking met specialisten)

In de vragenlijst die voor deze rapportage is gebruikt, zijn deze vier aspecten van basisondersteuning bevraagd. De school heeft kunnen aangeven wat het meest recente oordeel van de inspectie was over de basiskwaliteit van de school.

Vervolgens heeft de school het planmatig werken in beeld gebracht aan de hand van een aantal standaarden. Ten eerst door middel van een zelfbeoordeling op de standaarden onderwijs zorg die de Inspectie hanteert en vervolgens op de standaarden Handelingsgericht werken, welke zijn gerelateerd aan het schematisch overzicht ondersteuningsstructuur in de Duin- en Bollenstreek (groene schema, sept. 2012).

Daarna heeft de school kunnen aangeven welke preventieve en licht curatieve interventies zij aanbiedt. Tot slot is de onderwijsondersteuningsstructuur in beeld gebracht door gegevens over aandacht/tijd, voorzieningen, mogelijkheden van het schoolgebouw en samenwerkingsrelaties van de school weer te geven.

3.1. Basiskwaliteit volgens de inspectie

De Inspectie heeft geconstateerd dat de basiskwaliteit van de school tijdens haar laatste oordeel (maart 2010) in grote lijnen op orde is.

Het oordeel van de Inspectie was:

- De eindresultaten duiden op een lagere score dan verwacht werd van de leerlingenpopulatie.
- Resultaten voor technisch lezen, rekenen en begrijpend lezen in verschillende groepen zijn voldoende. De resultaten van de digitale kleutertoetsen vielen op het terrein van de taalontwikkeling tegen (rapport 2010)
- De school stelt (nog) geen ontwikkelingsperspectief (OPP) op.
- Toets-analyses moeten verder worden ontwikkeld.
- De doorgaande lijnen zijn nog weinig transparant.

- Alle indicatoren van kwaliteitszorg zijn positief beoordeeld.

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan bovenstaande punten:

- De laatste eindresultaten waren hoger uitgevallen. Mede door een analyse van de opbrengsten van groep 7. Er is gericht leerstof geboden aan alle leerlingen en extra aan kinderen die voldoende (B en C) scoorden.
- De toenmalige directeur heeft de midden- en eindopbrengsten van alle groepen in beeld gebracht en besproken met de IB'er.
- De school stelt een OPP op voor kinderen met een rugzakje. Voor kinderen met een aparte leerlijn moet dit nog opgesteld worden.
- Er gestart is met groepsplannen. De doorgaande lijn is beter inzichtelijk gemaakt.
- De kwaliteitszorg blijft een ontwikkelpunt. Dit kan altijd beter en efficiënter.

3.2. Planmatig werken

3.2.1. Standaarden van de schoolorganisatie

Onderstaand schema geeft aan hoe de school zichzelf beoordeelt op een aantal standaarden uit het toezichtkader van de Inspectie van het onderwijs.

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1.1 De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie verwacht mag worden		*		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden		*		
2.4 De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand		*		
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school			*	
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen			*	
4.5/6 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school		*		
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan			*	
5.1 De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof			*	
5.2 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer			*	
5.3 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten		*		
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen		*		
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen		*		
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen		*		
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen		*		
7.1 De school gebruikt een samenhangend systeem genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen				*
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in		*		

ontwikkeling van de leerlingen				
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben		*		
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen		*		
8.3 De school voert de zorg planmatig uit		*		
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg		*		
8.5 De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerling-niveau haar eigen kerntaak overschrijden		*		
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingpopulatie			*	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen			*	
9.3 De school evalueert regelmatig het leerproces		*		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten		*		
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces		*		
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit		*		

Directie en IB beoordelen de school op 3 van de 27 bovenstaande inspectie indicatoren als voldoende en 24 als voldoende tot goed. Hiermee geeft men aan dat men vindt dat de basisondersteuning in orde is.

Aanvulling:

1.4: Voldoende. De school probeert zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de kinderen door gesprekken met ouders, kinderen en specialisten etc. te houden. De leerkracht stemt zijn onderwijs hierop af.

4.2 t/m 4.7: voldoende /goed. Uit de leerlingtevredenheidsenquête kwam naar voren dat kinderen zich veilig voelen op De Duinroos.

5.1 t/m 6.4: voldoende/goed. De leerkracht houdt bij de instructie rekening met ondersteuningsbehoeften van kinderen. De ene leerkracht is daar meer bedreven in dan de andere.

7.1, 7.2: voldoende, goed. De school gebruikt een leerlingvolgsysteem waarin analyses gemaakt kunnen worden en conclusies uit getrokken worden.

8.1 t/m 8.5: goed. De school signaleert vroegtijdig. 3 keer per jaar worden er groepsbesprekingen gehouden met de IB'er en zo nodig wordt er een leerlingbespreking gehouden. Op basis daarvan wordt bepaald welke zorg een leerling nodig heeft.

9.1 t/m 9.6: goed. De school evalueert twee keer per jaar de opbrengsten (midden en eind). Aan de hand daarvan wordt het aanbod en proces geanalyseerd en zo nodig bijgesteld.

3.2.2. Standaarden handelingsgericht werken

Onderstaande schema's geven per ondersteuningsniveau weer hoe de school zichzelf op dit moment beoordeelt betreffende de ontwikkeling van handelingsgericht werken (HGW).

Ondersteuningsniveau 1: Algemene preventieve ondersteuning in de groep

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen	*			
2. Leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen		*		
3. Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen		*		
4. Leerkrachten werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak			*	
5. Leerkrachten benoemen hoge, reële SMARTI-doelen voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's		*		
6. Leerkrachten werken met een groepsplan waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, subgroepjes en mogelijk een individuele leerling beschrijven		*		

Ondersteuningsniveau 2: Extra ondersteuning in de groep

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. Leerkrachten signaleren op basis van de verzamelde gegevens vroegtijdig leerlingen die in het groepsoverzicht de komende periode extra instructie, ondersteuning en /of begeleiding nodig hebben om de gestelde doelen te bereiken, dan wel excellente leerlingen die extra uitdaging nodig hebben om aanvullende doelen te bereiken		*		
2. Leerkrachten signaleren leerlingen die qua gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding extra aandacht nodig hebben		*		
3. Leerkrachten maken bij het signaleren van leerlingen gebruik van standaarden, criteria en ijkpunten die in school afgesproken zijn ten aanzien van de (leer)ontwikkeling van leerlingen			*	
4. Leerkrachten zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben		*		
5. Leerkrachten reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op dat van leerlingen, ouders, collega's		*		
6. Tijdens de uitvoering van de groepsplannen vinden regelmatig klassenbezoeken plaats door de intern begeleider en/of leidinggevend(en), teneinde zicht te hebben op en/of de leerkrachten te begeleiden bij het doelgericht uitvoeren van het groepsplan en bij het afstemmen van hun instructie, aanbod, onderwijstijd en klassenmanagement op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.		*		

Ondersteuningsniveau 3: Speciale ondersteuning in overleg met de IB-er

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. Leerkrachten bespreken minstens drie keer per jaar hun vragen betreffende het opstellen, uitvoeren en realiseren van hun groepsplannen met de intern begeleider		*		
2. Leerkrachten stellen (incidenteel), als een leerling een bijzonder aanbod nodig heeft dat zich niet laat specificeren in een groepsplan, doelgericht een (tijdelijk) individueel handelingsplan op. Ouders en		*		

leerling zijn betrokken bij het opstellen en evalueren van dit plan.				
3. Tijdens de groepsbespreking worden, indien nodig, leerlingen tijdig aangemeld voor de leerling-bespreking (of zorgteam van school). Het betreft onder meer leerlingen die (herhaald) onvoldoende profiteren van de extra zorg die zij ontvangen hebben, leerlingen met vragen over hun ontwikkelingsperspectief en specifieke onderwijsbehoeften, leerlingen met vermoedens van een ernstige problematiek of stoornis of vermoedens van problematiek in de thuis- of buurtsituatie.			*	
4. Voorafgaand aan de leerling-bespreking vindt een gesprek met de ouders plaats en worden hun verwachtingen en vragen in kaart gebracht.		*		
5. In de leerling-bespreking zijn tenminste de intern begeleider en leerkracht aanwezig. De begeleidingsvraag van de leraar staat centraal. De bespreking is gericht op het handelen van de leerkracht.			*	
6. Na afloop van de leerling-bespreking vindt een gesprek met de ouders plaats over wat de bevindingen zijn, welke besluiten en afspraken gemaakt zijn en op welke wijze school en ouders kunnen samenwerken.		*		

N.a.v. punt 4 en 5: Er worden zorgen van de leerkracht bij de IB-er neergelegd. De ouders zijn hiervan niet altijd op de hoogte.

Ondersteuningsniveau 4: Schoolnabije ondersteuning

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. De school werkt structureel samen met externe partners in onderwijs en zorg (waaronder het CJG) ten aanzien van de ondersteuning van leerling, leerkracht, ouders en school.			*	
2. In de leerling-bespreking (of zorgteam op school) wordt, indien nodig, de expertise van deze partners ingeroepen om de vraag van een leerling, leerkracht en/of ouders te kunnen beantwoorden.			*	
3. Het ontwikkelingsperspectief van de leerling wordt (indien nodig) in de leerling-bespreking (of zorgteam) vastgesteld of gevolgd en nagegaan hoe de leerkracht in een groepsplan en/of individueel handelingsplan hieraan tegemoet komt.		*		
4. Ouders geven toestemming voor bespreking van hun kind in de leerling-bespreking (of zorgteam).		*		
5. Ouders zijn uitgenodigd voor deelname aan het zorgteam en ondertekenen het verslag van dit overleg.		*		

N.a.v. 4 en 5: Indien er een MZT wordt gehouden geven ouders toestemming en zijn hierbij ook aanwezig. Zij ondertekenen het gemaakte verslag. Indien een leerling alleen met de IB'er wordt besproken zijn de ouders hier niet (altijd) van op de hoogte.

Handelingsgericht werken in de school - Algemeen

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor eenieder duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer		*		
2. Alle teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de leerlingen, de leerkrachten, de ouders en het schoolteam		*		
3. Alle teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan wordt of is. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt			*	
4. Leerkrachten krijgen de mogelijkheid om competenties te ontwikkelen gericht op uitvoering van het handelingsgericht werken met groepsplannen gekoppeld aan het opbrengstgericht werken en worden hierin gestimuleerd en gefaciliteerd		*		
5. De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie			*	
6. De school evalueert regelmatig de resultaten van externe interventies op het gebied van leerling- en leerkrachtbegeleiding		*		

Kijkend naar de scores zijn de volgende items ontwikkelpunten:

- Communicatie met kinderen. De leerlingen moeten meer eigenaar worden van hun werk, bewust worden wat er van hen verwacht wordt. Hiervoor zou een studiemiddag, gericht op communicatie met kinderen, georganiseerd kunnen worden.

De cyclus HGW biedt voldoende houvast om planmatig te werken met leerlingen die meer of minder ondersteuning nodig hebben. We hebben de behoeften van onze leerlingen goed in beeld en zijn in staat om adequaat te handelen. Dit proces is nog geheel in ontwikkeling.

3.3.Preventieve en licht curatieve interventies

- De school biedt ondersteuning aan leerlingen met rekenhulpvragen (dyscalculie) maar nog niet conform het protocol. Dit is in ontwikkeling. Binnen het SWV wordt momenteel een cursus over ERWD gegeven. Deze wordt bezocht door alle leerkrachten van De Duinroos. Dit moet leiden tot het opstellen van een protocol voor De Duinroos en waarnaar gewerkt moet worden.
- De school biedt ondersteuning aan leerlingen met Leeshulpvragen (dyslexie) conform het protocol. Dit is nog gebaseerd op het oude protocol. In de toekomst zal dit aangepast worden aan het nieuwe.
- De school heeft een protocol voor medische handelingen. Te denken valt aan een leerling met suikerziekte, reuma, adhd.
- De school biedt in beperkte mate fysieke toegankelijkheid voor leerlingen die dit nodig hebben. Er zijn echter geen aanpassingen op school aanwezig, zoals een lift en invalide toilet.
- Er is op school beperkte ruimte voor kinderen om apart te werken. Kinderen werken nu vaak in 2-tallen in het halletje bij het lokaal of in de aula. Geen wenselijke plek om rustig te kunnen werken.
- De school heeft een aanpak gericht op sociale veiligheid. Op school is een leerkrachtondersteuner aanwezig die hierin gespecialiseerd is. Zij heeft de opleiding SPH en een aantal aanvullende cursussen gevolgd. Bovendien heeft zij de basisopleiding Kindercoach afgerond. Op school is geen methode aanwezig (bijv. Kanjertraining). Er zijn wel zichtbare afspraken. De school heeft een pestprotocol.
- Er zijn zichtbare afspraken om de veiligheid van kinderen te bevorderen en te bewaken. Deze zijn gekoppeld aan het voorkomen van gedragsproblemen. Kinderen kunnen aangesproken worden op ongewenst gedrag. De school heeft een aanpak gericht op het voorkomen van gedragsproblemen. De school

hanteert een zg. "Oepsformulier". Als kinderen ongewenst gedrag vertonen (brutaal, doorgaan na één waarschuwing, geweld/duwen/nepvechten en pestgedrag), moeten zij zelf een verslag maken op dit formulier. Dit formulier wordt in een map bewaard. Eerste keer een formulier: waarschuwing, tweede keer een formulier: op het matje komen bij de directie en derde keer een formulier: ouders worden ingelicht

- De school heeft verrijkingsmateriaal voor kinderen met een meer dan gemiddelde intelligentie, maar geen leerlijnen die zijn afgestemd op deze leerlingen. Ook deze kinderen worden vermeld in het groepsplan. Zij werken naast hun reguliere taken (compacten) met Levelkisten en Topklassers. De specifieke doelen die daarbij behaald moeten worden, moet de school nog uitwerken.

Bovenstaande gegevens over de preventieve en licht curatieve interventies bieden mogelijkheden, nu en in de toekomst, passend onderwijs te bieden voor leerlingen met speciale en/of aanvullende onderwijsbehoeften. Het blijft echter altijd afhankelijk wat de behoeften zijn van het kind.

Op het gebied van ernstige leesproblemen en dyslexie zijn we voldoende in staat om kinderen de juiste begeleiding en aanpassingen te geven.

Het succesvol invoeren van het protocol ERWD is een grote uitdaging. Gelukkig is het rekenniveau van onze leerlingenpopulatie op een goed niveau. Zo nodig is de school in staat om de leerlijnen van de groep los te laten en een aparte leerlijn voor een leerling op te zetten (OPP).

3.4. Onderwijsondersteuningsstructuur

3.4.1. Deskundigheid

	aanwezig zonder diploma	aanwezig met diploma	niet aanwezig
Orthopedagoog			*
Psycholoog			*
Schoolmaatschappelijk werker			*
Remedial teacher	*		
Motorische Remedial Teaching			*
Intern Begeleider		*	
Taal/leesspecialist			*
Rekenspecialist			*
Gedragsspecialist		*	
Sociale vaardigheden specialist		*	
Hoogbegaafdheid specialist			*
Dyslexie specialist		*	
Speltherapeut			*
Coaching en Video Interactie Begeleiding			*

Daarnaast zijn er de volgende deskundigen werkzaam in het team:

- Sinds november 2012 heeft de school een gecertificeerde basis Kindercoach. Zij werkt al lange tijd met kinderen die op het sociaal emotionele vlak ondersteuning nodig hebben, maar kan nu ook de coaching vaardigheden in praktijk brengen.
- Binnen het team zijn er twee leerkrachten die de RT opleiding gevolgd hebben.
- Eén leerkracht volgt momenteel de IB-opleiding.
- Eén leerkracht is MaSen Gedrag.

Bovenstaande gegevens over de deskundigheid van het team en van het samenwerkingsverband betekenen voor nu en in de toekomst dat de school enigszins passend onderwijs kan bieden voor leerlingen met speciale en/of aanvullende onderwijsbehoeften. Het blijft echter afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften van een kind of de expertise voldoende op school aanwezig is.

In de loop jaren is de expertise van IB'ers uitgebreid door deelname aan het ZAT, gesprekken met SMW, leerkrachtbegeleider OA, bezoeken netwerken, cursussen, etc. Daarnaast heeft de school veel ervaring opgedaan tijdens de gesprekken met ambulante begeleiders van rugzakleerlingen.

De deskundigheid van de RT'er zou uitgebreid moeten worden door bijv. een opleiding RT.

3.4.2. Groepsgrootte en formatie

Het team bestaat uit 34 personen. Daarvan zijn 29 personen onderwijs personeel (OP) en 5 onderwijs ondersteunend personeel (1 conciërge, 1 administratief medewerkster, 2 onderwijsassistenten en 1 leerkrachtondersteuner).

Het team heeft in totaal aan formatie 21,3237.

De gemiddelde groepsgrootte is op dit moment 27.

- Er zijn 5 groepen 1/2. Deze groepen worden aangevuld met kinderen die na hun verjaardag 4 jaar worden. De groepsgrootte komt dan uit op 30/31 leerlingen. De overige groepen zijn homogeen. Van elke jaarklas zijn twee groepen.
- De ondersteuning van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften vinden zowel in als buiten de groep plaats.
- De school heeft 2 onderwijsassistenten en 1 leerkrachtondersteuner. De onderwijsassistenten zijn in groep 1/2 aan het werk als ondersteuning in de groep en geven voorschot aan kinderen van groep 2. In groep 3 lezen zij met groepjes kinderen buiten de klas. De leerkrachtondersteuner begeleidt kinderen met een rugzakje en kinderen die extra ondersteuning nodig hebben op het sociaal emotionele gebied.

Voor het geven van passend onderwijs zijn bovenstaande personen van groot belang. Momenteel lukt het de school de kinderen die extra begeleiding nodig hebben zolang mogelijk op school te houden.

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel formatie er is voor de eerder ingevulde deskundigheid.

	niet aanwezig	wel aanwezig geen formatie	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	meer dan 0,5	meer dan 1	meer dan 2
Orthopedagoog	*									
Psycholoog	*									
Schoolmaatschappelijk werker	*									
Remedial teacher							*			
Motorische remedial teacher	*									
Intern begeleider									*	
Taal/leesspecialist	*									
Rekenspecialist	*									
Gedragsspecialist		*								
Sociale vaardigheden specialist		*								
Hoogbegaafdheid specialist	*									
Dyslexiespecialist		*								
Speltherapeut	*									
Coaching en video interactie specialist	*									

Het team van De Duinroos is zich aan het professionaliseren op het gebied van handelingsgericht werken, zelfstandig werken, directe instructie. Daarnaast is men momenteel bezig met scholing ERWD.

De afgelopen 2 jaren heeft De Duinroos scholing Handelingsgericht werken achter de rug. Het team is nu in staat om een groepsoverzicht en groepsplannen te maken. Deze laatste moest vorig jaar voor één vak gemaakt worden. Dit jaar is dit uitgebreid naar twee vakken. Volgend jaar komt er weer een vak bij. De uitvoering van het HGW is nog volop in ontwikkeling.

We zouden de expertise die we in huis hebben nog veel beter willen benutten. Het zal nodig blijven en wellicht nog meer nodig worden om leerlingen ook buiten de klas te begeleiden. Hiervoor missen we formatie. Als we de groepen groter maken om hiervoor formatie te creëren, zullen de leerkrachten de leerlingen in de klas niet die begeleiding kunnen geven die ook in de klas nodig is.

3.4.3. Voorzieningen

In onderstaande tabel is aangegeven of en hoeveel leerlingen gebruik maken van beschikbare voorzieningen/aanpakken:

	n.v.t.	0	1-5	5-10	10-15	15-20	meer dan 20
--	--------	---	-----	------	-------	-------	-------------

Preventieve ambulante begeleiding (door SBO)			*				
Ambulante begeleiding (rugzak)				*			
Preventieve ambulante begeleiding (door SO)			*				
Plusklas Hoogbegaafdengroep	*						

Daarnaast maakt de school gebruik van andere voorzieningen/aanpakken:

Voor leerlingen die extra ondersteuning bij de sociaal-emotionele ontwikkeling nodig hebben, maken we gebruik van de pilot SMW. Daarnaast heeft de school het afgelopen jaar de training Kiezel & Druppel georganiseerd. Dit schooljaar wordt een Sova-training opgezet in de school.

Door alle PAB- en AB-begeleiding is de nodige kennis opgedaan, waardoor we steeds beter in staat zijn om tijdig de juiste hulp in te roepen.

3.4.4. Mogelijkheden van het schoolgebouw

De mogelijkheden van het schoolgebouw zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Er is ruimte in de groep voor één-op-één begeleiding	
Er is ruimte op de gang voor één-op-één begeleiding	
Er is een prikkelarme werkplek	
Er is ruimte voor een time-out	
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften	
Er zijn ruimten met specifieke functies voor bewegings- en leerbehoeften (fysiotherapie, schooltuin, enzovoort)	
Er zijn werkplekken voor leerlingen beschikbaar op de gang of in flexibele ruimten	*
Anders (vul in bij Toelichting)	

- Zie eerder opmerking over werken buiten het lokaal.

De school beoordeelt de werkruimten en lokalen als volgt:

	Slecht	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Zijn de werkruimten afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?		*			
Is de inrichting van de lokalen afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?			*		

Om passend onderwijs te bieden voor leerlingen met speciale en/of aanvullende onderwijsbehoeften betekenen bovenstaande gegevens:

Door ruimtegebrek is het niet altijd mogelijk kinderen in rust goed te begeleiden. Kinderen worden snel afgeleid door een rumoerige omgeving. Om tegemoet te komen aan de behoeften van kinderen is het fijn om meer aparte werkhoeken te hebben waar deze (groepjes) kinderen aan de slag kunnen.

3.4.5. Samenwerkingsrelaties

De school werkt samen met onderstaande onderwijs partners en externe instanties:

Swv PO (Leiden, Kennemerland, Haarlemmermeer, Reformatorisch)	
swv VO (Duin- en Bollenstreek)	*
(V)SO	*
SBO	*
AED (Ambulante Educatieve Dienst)	*
Ambulante Dienst Leidse Buitenschool	*
Schoolbegeleidingsdienst	*
Particuliere RT- en/of psychologenpraktijk	
Opleidingsinstituten (Pabo's, SO-opleidingen, etc.)	*
Lokale overheid/gemeente	*
Bureau jeugdzorg	
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	
Maatschappelijk werk	*
Huisarts(en)praktijk	
GGD/Jeugdgezondheidsdienst (GGD HM)	*
GGZ (kinderen en jeugd Rivierduinen)	
Curium	
Kristal	
Leerplicht (Regionaal Bureau Leerplicht)	*
Politie	
Club- en buurthuiswerk	
Bibliotheek	*
Buitenschoolse opvang (voor-, tussen- en naschoolse opvang)	*
Anders (vul in bij toelichting)	

De school is tevreden over:

SWV KRV, AED, ambulante dienst leidse Buitenschool, schoolbegeleidingsdienst, maatschappelijk werk, GGD HM, bibliotheek, buitenschoolse opvang

Bovenstaande samenwerkingen gaan goed. De samenwerking en begeleiding van Pabo's zijn voor verbetering vatbaar. Ook de contacten met GGZ kunnen beter.

Het is prettig om met de aangevinkte instanties regelmatig en indien nodig overleg te hebben om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van kinderen.

4. Ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

In het volgende hoofdstuk wordt in kaart gebracht in hoeverre de school in staat is een aanbod te hebben voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Deze behoeften kunnen betrekking hebben op:

- leer- en ontwikkelingskenmerken
- fysieke en medische kenmerken
- sociaal-emotionele en gedragsmatige kenmerken
- werkhouding
- de thuissituatie

Er wordt beschreven welke aanpak de school heeft voor de verschillende aandachtsgebieden. Voor het beschrijven van deze onderwijsondersteuningsarrangementen is informatie verzameld over:

- deskundigheid die de school heeft of binnen handbereik heeft
- tijd en aandacht die de school aan leerlingen kan besteden
- specifieke materialen of voorzieningen waarover de school beschikt
- mogelijkheden van het schoolgebouw
- samenwerking met relevante organisaties

4.1.Leren en ontwikkeling

Leer- en ontwikkelingskenmerken hebben betrekking op leer- en ontwikkelingshulpvragen, leerachterstand, taalhelpvragen en ontwikkelingsvoorsprong	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
<p>1. Wij proberen zoveel mogelijk Handelingsgericht te werken: Wat heeft dit kind nodig met deze leerkracht in deze groep?</p>	<p>Deskundigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> Eén IB'er heeft hiervoor de cursus Afstemming (NTO-Effect) voor IB'ers gevolgd. Het team heeft een tweejarig traject onder begeleiding van NTO-Effect doorlopen. <p>Aandacht en tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> Het maken van een groepsoverzicht en groepsplan vergt veel tijd. Het LMT en GMT waken ervoor dat het team zich kan richten op het maken hiervan. Het blijft aandacht vragen van het MT om dit proces te bewaken. Momenteel worden er daarom geen andere veranderingsprocessen in werking gesteld. <p>Voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> De studiemiddagen worden dit jaar als werkmiddag ingevuld. <p>Gebouw</p> <ul style="list-style-type: none"> N.v.t. <p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> Tijdens de werkmiddagen wordt er per bouw en/of paralelgroep gewerkt aan het groepsplan. Leerkrachten vragen, indien nodig, hulp van elkaar.
<p>2. Op De Duinroos zijn kinderen met leer- en taalachterstand, maar ook kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.</p>	<p>Deskundigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> De IB'ers hebben de deskundigheid om de leerkracht zoveel mogelijk hierin te begeleiden. De begeleiding van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong is nog onvoldoende ontwikkeld. Op school zijn een RT'er, onderwijsassistenten en leerkrachtondersteuner aanwezig die kinderen extra instructie geven. Twee leerkrachten hebben de opleiding voor RT gevolgd. Daarvan heeft één RT "Het jonge kind" gedaan. Eén leerkracht volgt de IB opleiding. <p>Aandacht en tijd</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • De IB'er is gefaciliteerd met als norm ongeveer 2 uur per groep per week. • Er is 2 dagen een RT'er op school <p>Voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De onderwijsassistenten en leerkrachtondersteuner zijn hiervoor gefaciliteerd als ondersteuning in de groepen 1 t/m 3. <p>Gebouw</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het schoolgebouw zijn ruimtes aanwezig om met kleine groepjes kinderen te werken. <p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt door bovenstaande personen samengewerkt met de groepsleerkracht. • Naast bovenstaande professionals mogen kinderen hulp vragen bij elkaar.
Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
<p>Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong beter begeleiden. Welke leerstof is al op school aanwezig? Hoe kunnen we deze het beste aanbieden?</p> <p>Een stappenplan ERWD</p> <p>Begrijpend lezen, woordenschat</p>	<p>Naast scholing IB'ers is er ook scholing van het team.</p> <p>Achtergrondinformatie</p>

4.2. Fysiek en Medisch

Fysiek en medisch hebben betrekking op hulp- en ondersteuningsvragen van gehoor, gezicht, spraak en/of taal, motoriek en/of fysieke belemmeringen (epilepsie, diabetes, etc.)	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
<p>1. Wij kunnen op school een slechtziend kind begeleiden.</p>	<p>Deskundigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van de ambulante begeleiding krijgt de school veel handvatten om een slechtziend kind zo goed mogelijk te begeleiden. <p>Aandacht en tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van de leerkracht vergt dit extra tijd, naast het “gewone” werk. Vaak vinden gesprekken tussen de middag plaats, waardoor de middagpauze erbij inschiet. • De leerkracht is goed in staat om aandacht te geven aan een kind met deze beperking. <p>Voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door de extra gelden is er iemand aangesteld om een slechtziend kind te begeleiden. <p>Gebouw</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op school zijn ruimtes aanwezig om apart met kinderen te werken. • De lichtinval in de lokalen is niet geschikt voor kinderen met een zichtbelemmering. <p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met ouders is in deze een vereiste! De school heeft hier goede ervaringen mee!
<p>2. Een aantal kinderen met een fysieke en medische beperking kan de school helpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slechthorende • Diabetes 	<p>Deskundigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • De deskundigheid moet komen van derden: ambulante begeleider, ouder. <p>Aandacht en tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien nodig maakt de leerkracht tijd hiervoor. Als het echt een medisch belemmering is kan de school onvoldoende aandacht hieraan schenken (ondeskundigheid). <p>Voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen <p>Gebouw</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het gebouw zijn geen lift en invalide toilet aanwezig.

	Samenwerking <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt zoveel mogelijk samengewerkt met de ouders.
Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
Vooralsnog niets	

4.3. Sociaal-emotioneel en gedrag

Sociaal-emotioneel en gedrag hebben betrekking op hulp- en ondersteuningsvragen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag ((faal)angst, teruggetrokkenheid, zelfvertrouwen, weerbaarheid, positie in de groep en contactname; het invoelen van emoties en dit kunnen toepassen). Gedragshulpvragen kunnen betrekking hebben op allerlei vormen van concreet waarneembaar externaliserend of internaliserend gedrag.	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
1. De school helpt kinderen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag (faalangst, zelfvertrouwen, weerbaarheid, contactname, invoelen van emoties).	<p>Deskundigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> De leraarondersteuner heeft een sociaal pedagogische achtergrond (SPH) en volgt cursussen, workshops op dit gebied. Zij heeft onlangs de basiscursus Kindercoach afgerond. Er wordt een cursus “Kiezel en druppel” opgestart voor een aantal kinderen De school heeft deelgenomen aan de pilot een schoolmaatschappelijk werker in de school op te zetten. <p>Aandacht en tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> De school heeft de leraarondersteuner gefaciliteerd om haar werk naar behoren te kunnen doen. <p>Voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> Indien nodig worden er cursussen / workshops gevolgd. Ook worden er materialen aangeschaft waarmee gewerkt kan worden. <p>Gebouw</p> <ul style="list-style-type: none"> De leraarondersteuner gebruikt een kamertje of een leeg klaslokaal om met de kinderen te werken. <p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> Dit gebeurt met ouders en leerkrachten.
Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
Deskundigheid nog meer vergroten van zowel de leraarondersteuner als leerkrachten. Een goed observatie instrument en preventieprogramma	Goede voorlichting door de leraarondersteuner voor de leerkrachten en /of een externe deskundige.

4.4. Werkhouding

<p>Werkhouding heeft betrekking op hulp- en ondersteuningsvragen die voornamelijk te maken hebben met concentratie, motivatie en taakgerichtheid.</p>	
<p>Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?</p>	<p>Invulling</p>
<p>Op school wordt gelet op de concentratie, motivatie en taakgerichtheid.</p>	<p>Deskundigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht is zich bewust dat hij/zij een belangrijke rol hierin speelt. • De leerkracht bevordert zijn deskundigheid door het lezen van vakliteratuur. • Indien het nodig is vraagt hij/zij ondersteuning van de IB'er. Deze is hierin geschoold. <p>Aandacht en tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht voert gesprekken met kinderen, wanneer de motivatie en/of taakgerichtheid achteruit gaat. <p>Voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De school heeft diverse abonnementen op vakliteratuur. <p>Gebouw</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mocht het nodig zijn, dan kan een kind buiten het lokaal werken. Echter de ruimten zijn niet geschikt om rustig te kunnen werken. Er is veel "ruis" in die ruimten. <p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soms wordt een probleem met een collega besproken. Samen wordt naar een oplossing gezocht. • Ouders worden soms ingeschakeld.
<p>Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?</p>	<p>Wat hebben we hiervoor nodig?</p>
<p>De school zou nog meer gespecialiseerd kunnen worden in het motiveren van kinderen. Daarbij komt het begrijpen van kinderen.</p> <p>Gesprekken voeren met kinderen</p>	<p>Lezen van vakliteratuur Workshops Lezingen</p> <p>Workshop / cursus</p>

4.5.Thuissituatie

Thuisituatie Gaat om hulp- en ondersteuningsvragen die voornamelijk te maken hebben met de thuis- of gezinssituatie van het kind ((pedagogische) verwaarlozing, overbescherming, etc.)	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
1. De school houdt aan het begin van elk schooljaar een kennismakingsgesprek met ouders. Ouders vertellen de stimulerende en belemmerende factoren van hun kind. Ook kunnen ouders omgevingsfactoren noemen waar de school rekening mee moet houden.	Deskundigheid <ul style="list-style-type: none"> Tijdens de cursus HGW heeft het team hier ervaring mee opgedaan. Aandacht en tijd <ul style="list-style-type: none"> Er worden twee avonden aan het begin van het schooljaar gepland. Ouders krijgen hiervoor een uitnodiging. Voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> Leerkrachten hebben een vragenlijst op tafel liggen die gebruikt kan worden indien ouders weinig te vertellen hebben. Gebouw <ul style="list-style-type: none"> N.v.t. Samenwerking <ul style="list-style-type: none"> De school vindt het belangrijk om korte lijntjes met de ouders van de kinderen te onderhouden.
2. Indien er zorgen zijn rondom een gezin onderneemt de school veelal stappen.	Deskundigheid <ul style="list-style-type: none"> De leerkracht signaleert en bespreekt de zorgen met de IB'er. Door de bezoeken aan de ZAT's en het IB netwerk heeft deze de deskundigheid om verdere stappen te nemen. Aandacht en tijd <ul style="list-style-type: none"> De IB'er is hiervoor gefaciliteerd en houdt indien nodig een leerlingbespreking of organiseert een groot overleg met verschillende geledingen. Voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> IB'er bezoekt het IB netwerk van het Samenwerkingsverband. Gebouw <ul style="list-style-type: none"> De IB'er heeft een eigen kamer waar gesprekken plaats kunnen vinden. Samenwerking <ul style="list-style-type: none"> Er is goede samenwerking met de jeugdarts, schoolmaatschappelijk werk en de zorgmanager van het Samenwerkingsverband.

Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
Deskundigheid vergroten	Het lezen van vakliteratuur Workshops Lezingen

5. Conclusie

Geef een korte samenvatting op basis van de volgende vragen: Verwerk daarin ook de antwoorden op de vragen die onderaan staan

- Geeft de school aan te voldoen aan de basisondersteuning? Wat is hier sterk ontwikkeld?

- De school voldoet aan de basisondersteuning. De leerkracht geeft directe instructie en ondersteuning in de groep. Handelingswerken is de leidraad. Binnen en buiten de groep krijgt het kind extra ondersteuning van derden wanneer dat nodig en mogelijk is.

- In hoeverre heeft de school handelingsgericht werken ingevoerd?

- Er wordt gewerkt volgens de cyclus van Handelingsgericht Werken. Er wordt gestart met een groepsoverzicht waarin de stimulerende en belemmerende factoren van een kind in kaart wordt gebracht. Vervolgens worden er drie groepsplannen gemaakt waarin deze factoren verwerkt worden. Je zou kunnen zeggen dat het Handelingsgericht Werken in de kinderschoenen staat. Het is nog volop in ontwikkeling.

- Voor welke hulpvragen heeft de school een aanpak? Leren en ontwikkeling - Fysiek en medisch - sociaal.emotioneel - werkhouding - thuissituatie. Licht toe met een aantal voorbeelden die kenmerkend zijn voor de school.

- Een dyslectische leerling. De aanpak staat vermeld in het afspraken boek. Daarnaast mag een dyslectische leerling zelf aangeven waar de leerkracht rekening mee moet houden.
- Kinderen die kampen met een werkhoudingprobleem. In overleg met de IB'er wordt gezocht naar een manier om hiermee aan de slag te gaan. De "Berenaanpak" van Meichenbaum wordt incidenteel gebruikt of er worden

andere picto's ingezet. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een timetimer op het digibord of een aparte aan de muur.

- Sociaal-emotioneel. De school heeft een leraarondersteuner die hierin gespecialiseerd is. Met de leerkracht wordt de aanpak besproken. Er moet schoolbreed meer gebeuren om kinderen met een hulpvraag op soc.emo.ontw. op te kunnen vangen (Kanjertaining?).
- Indien er zorgen zijn over een gezin, dan wordt dit met de IB'er besproken. Deze legt contact met de jeugdarts, waarna het kind opgeroepen wordt om een bezoek aan de jeugdarts te brengen.

- Hoe staat de school tegenover kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften/

- De school bekijkt allereerst welke ondersteuningsbehoeften een kind nodig heeft en of het daaraan kan voldoen. De stappen HGW zijn hierbij van toepassing. Indien de school geen mogelijkheden meer heeft om een kind nog tegemoet te komen in ondersteuning, dan wordt gekeken naar een andere oplossing. Dit zou kunnen betekenen dat er gekozen wordt voor een andere basisschool of speciale (basis-)school. Hieraan gaan gesprekken met ouders aan vooraf.

- Hoe organiseert de school extra ondersteuning?

- De extra ondersteuning gebeurt, wanneer dat nodig is, buiten de groep door een derde. Dit kan door de leraarondersteuner of RT'er zijn. Er wordt gewerkt volgens een rooster en in overleg met de leerkracht.

Tegelijkertijd is de school in ontwikkeling en zal dat in de toekomst blijven. De volgende ontwikkelpunten voor de school kunnen uit het voorgaande worden geformuleerd, ten aanzien van: deskundigheid, aandacht en tijd, voorzieningen, gebouw en samenwerking.

Deskundigheid:

- Implementatie HGW
- Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong beter begeleiden. Welke leerstof is al op school aanwezig? Hoe kunnen we deze het beste aanbieden?
- Deskundigheid nog meer vergroten van zowel de leraarondersteuner als leerkrachten op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Een goed observatie instrument en preventieprogramma met betrekking tot de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Een stappenplan ERWD opzetten

- Stappenplan PLD verfijnen
- Gesprekken voeren met kinderen
-

Nog niet eerder genoemd:

- Werken met vaardigheidsscores
- Werken met het leerlingvolgsysteem (ParnasSys)

Aandacht en tijd:

- Voor bovenstaande deskundigheidsbevordering is aandacht en tijd nodig. Dit valt onder niet-lesgebonden taken.

Voorzieningen:

- Het kan zijn dat er een externe ingehuurd of cursussen gevolgd moet worden. Daarvoor zal een budget gereserveerd worden.

Gebouw:

- Het gebouw zou meer ruimtes moeten hebben om kinderen apart of in een klein te laten werken.

Samenwerking:

- Dit moet met ouders, collega's, externen, maar ook met de kinderen.

Tot slot:

Aanname beleid betreffende leerlingen met een speciale en/of onderwijsbehoefte:

- De school wil geen uitspraak doen welke leerlingen wel of niet geaccepteerd worden. Dit zou mogelijk verwachtingen kunnen scheppen.

Voorwaarden die de school hierbij stelt:

- Er moet een goed dossier zijn, waaruit blijkt welke specifieke ondersteuningsbehoeften deze leerling heeft.

- De school bekijkt of zij kan voldoen aan deze behoeften. Dit gebeurt in overleg met de directie en IB'er(s).
- De aanname van een leerling met specifieke ondersteuningsbehoeften zal besproken worden in een teamvergadering. Een laag cognitief niveau hoeft geen probleem te zijn, mits er een ontwikkelingsperspectief is.
- De school bekijkt of de schoolspecifieke factoren toereikend zijn. Bijvoorbeeld: In een groep van 30 leerlingen is het niet wenselijk als er een leerling bij komt die specifieke ondersteuning nodig heeft.
- De school bekijkt of de externe ondersteuning toereikend is.
- Aan de specifieke ondersteuningsbehoeften van kinderen met extreem agressief gedrag kan de school niet voldoen.